

derfom det siden skulde vise sig, at det ikke gik med Fabrikken, behøver jeg ikke at udvikle; det kan Enhver sige sig selv. Dyrkningen af Joderoen har ikke dette Uheldige ved sig. Den voxer langsomt frem i Befolkningen, efterhaanden som Agerbruget udvikler sig, og freener en spredt, over hele Landets Ureal forbedt Arbejderstand, men ikke saadanne Kolonier, som den anden Dyrkning bevirker. Dersom altsaa det ærede Medlem — hvad jeg ikke paa nogen Maade betvivler — har den Opfattelse, at en saadan næsten ved kunstige Midler i kort Tid tilveiebragt Fabrikarbejderbefolkning maa anses for at være mindre heldig, maa det føre ham til den Konsekvens, at han tilraader Folk at dyrke Joderoer istedetfor Sukkerroer (Th. Nielsen: Paa ingen Maade!). Saalebes staaer det i alt Fald for min Betragtning, men der kan ganske vist være forskellige Opfattelser deraf. — Jeg skal nu ikke fortsætte længere men kun bemærke, at naar det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) mente, at der skulde gøres et Forsøg, syntes det mig næsten, at hans Ord lød, som om han ikke rigtig var fuldt overbevist om, at Forsøget vilde føre til et heldigt Resultat. Det forekom mig snarere, at hans Mening var den, at Forsøget vilde bringe alle Røster til at forstumme, og at, naar Forsøget var gjort, vilde alle klage over, at vi havde sluttet saa tidligt, og alle Bebrejdelser for, at vi ikke havde fortsat, indtil vi havde naaet et yderligere Resultat, forstumme. Jeg tror, at de allerede foreliggende Erfaringer, og navnlig de, som efter min Mening kunne og bør indvindes i Odense, ere tilstrækkelige. Jeg tror ogsaa, at den Befolkning, Statskassen vilde faae, vilde blive for stor i Forhold til, hvad der vilde blive indvundet, thi jeg maa ligesom med min første Udtalelse fastholde, at det staaer for mig saaledes, at det ikke vil bringe et økonomisk Resultat af nogen Betydning. Det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (G. Koch) udtalte, at det gjaldt en Sum af 12 Millioner Kroner for Sukkerroer, og at det vilde være ret heldigt, om den kunde indvindes. Ja, hvis vi endog blot kunde indvinde 10 pCt. deraf, vilde det være et stort økonomisk Resultat, men naar alle Udgifterne blive opgjorte, og naar man frabrager, hvad der kunde indvindes ved at lade Joderoer voxre paa det samme Stykke Jord, er det muligt, at den Gevinst, som man vilde have ved at producere Sukkerroer, ikke blev større end den Gevinst, som man i sin Tid havde, da man selv vilde producere Silke. Man siger om visse Foretagender, at derved spinder man ikke Silke. Man spandt ikke Silke den Gang, og jeg tror heller ikke, at Noget vil komme til at spinde Silke ved danske Sukkerfabriker. Derfor er det, at jeg ikke kan være med til at give dem Andet, end hvad jeg anser for Nødvendighed, og hvad det ærede Medlem her over for (Thorup) anser for Billighed.

Formanden (Krabbe): Det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds, der har havt Ordet to Gange, har atter begjæret det for en kort Bemærkning, og med det ærede Thingssamtyske (Dphold) vil jeg give ham det.

G. Koch: Anledningen til, at jeg atter begjærede Ordet, var den, at det ærede Medlem, der nu satte sig, rettede det Spørgsmaal til mig: Hvorfor Fabrikken i Odense ikke kunde bestaa, skjøndt de Rengevanskeligheder, som nu ere tilstede for mange andre Fabriker, ikke ere tilstede for den? Derpaa kan jeg meget let give det ærede Medlem et Svær, nemlig dette, at der indtil dette Øieblik end ikke tilnærmelsesvis har været det fornødne Raastof tilstede. Jeg kan f. Ex. sige ham, at Kampagnen i Mar ikke har været mere end 6 Uger, medens den ordinære Kampagne varer 5 Maaneder, og det ærede Medlem vil saaledes let kunne indse, at en Fabrikation, som kun kan fortsættes i saa kort en Tid, umulig kan svare det Udbytte, som naar den kan fortsættes i normal Tid; men dertil kommer endnu en meget væsentlig Omstændighed, og det er den, at denne Industri ikke i sin nuværende Tilstand kan taale den Skat, som Staten har laagt paa den. Jeg vil gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at Producenterne i dette Øieblik faae 83 Ore for et Centner Roer, men Staten tager en Skat af 72 Ore pr. Centner. Det har viist sig overalt i andre Lande, at Fabrikationen ikke kunde bære denne Skat strax, og man har derfor givet Fabrikerne Tid til at komme over de første Vanskeligheder, som ere forbundne med denne som med enhver anden Fabrikation, ved at fritage dem for denne Skat, og det ærede Medlem vil let indse, at det ikke er ganske ligegyldigt, om man skal betale 72 Ore mere eller mindre for 100 Pd. Roer. Resultatet af begge disse to Faktorer har, som det ærede Medlem vistnok veed, været det, at Fabrikken i Odense, som ellers ikke lider under pekuniære Vanskeligheder, har arbejdet med et positivt Tab af over 50,000 Kr. aarlig. Det ærede Medlem udtalte sig om det Uviltsomme i hvad der var at foretrække, enten Joderoer eller Sukkerroer. Jeg siger, at begge Dele ere vistnok gode, men der er den Omstændighed ved Joderoen, at den naturligvis ikke kan dyrkes paa saa stort et Antal Tdr. Land som Sukkerroen, thi man kan dog ikke dyrke flere Joderoer, end man kan faae anvendt til Føde for Kreaturer, og det vil man ikke være i Stand til, hvis man vilde dyrke Joderoer i ligesaa stort et Antal, som der vilde blive Tale om at dyrke af Sukkerroer, naar man af dem skulde producere det fornødne Kvantum Sukker til Landets Forbrug. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at Arbejder-spørgsmaalet er et Spørgsmaal, som paa mange Steder vil gjøre det uviltsomt, om Sukkerroeindustrien kan komme frem. Det er efter min Mening klart, at en In-